

ИНТЕРВЮ

Иван ГРУЙКИН: **МВР се управлява като частна милиция**

Безобразието с личните документи е едно от доказателствата, че днешното управление носи белезите на институционален разпад, казва председателят на Гражданска инициатива "Справедливост"

Лилия Томова

Иван ГРУЙКИН е роден през 1964 г. в София. Адвокат е, председател е на Гражданската инициатива "Справедливост". В края на август организацията депозира в Софийския градски съд колективен иск срещу МВР за причинени неимуществени вреди на гражданите при издаване на лични документи. Размерът им е оценен на 50 млн. лв. Искът е съдът да признае за незаконни действията и бездействията на МВР при издаването на лични документи, да се плати обезщетение за неимуществени вреди и да се осъди МВР да приведе дейността си в съответствие с изискванията на закона. Атакувани са пред Върховния административен съд и таксите за издаване на лични документи. Сдружението предприема действия и срещу незаконните комисии, събирани от СИБАНК при подаването на заявления за лични документи. ъ

- Каква е причината да подадете иск срещу МВР заради новите документи, г-н Груйкин? Нали оттам твърдят, че "фактори извън системата" не били коректни, т.е., "хвърлят камъни" в двора на фирмата изпълнител "Сименс"?

- Обстоятелството, че някакъв фактор по веригата, която самото МВР е избрало "за отговорен" за проблемите си, категорично не е състоятелен довод. Става дума за отношенията между вътрешното министерство и избрани от самото него съконтрагенти. Но от гледна точка за закона правната връзка, която единствено си заслужава да бъде коментирана, е между българските граждани и тяхното министерство. Която връзка, през закона за документите за самоличност и през гражданството, е в задължението на МВР да издаде българските лични документи на гражданите, подали заявления. И да спазва принципите и изискванията на Закона за администрацията, както и Административно-процесуалния кодекс - става въпрос за издаването на документи, за Закона за МВР и за конкретните срокове и изисквания в тарифата за таксите, събирани от МВР по закона за държавните такси. Все нормативни актове, които имат връзка с конкретния случай. Така че дали МВР ще избере един подизпълнител или няколко подизпълнители, дали ще организира собствения си персонален, технологичен и технически ресурс за изпълнение на законовото си задължение за издаване на лични документи - това гражданите изобщо не ги интересува.

- И не би следвало да ги интересува. Гражданите искат да им издадат

документите, без да нощуват пред гишетата.

- Разбира се, и са прави. Отговорността е на МВР, независимо от избраната от него технология. То е задължено, ако спазва принципите на административната дейност по изброените вече закони, да има сигурен резервен, а най-добре - повече резервни варианти, дори ако предположим, че избраният вече от него подизпълнител или подизпълнители изцяло не изпълняват договора.

- *Все едно дали от "Сименс" имат вина - потърпевши сме всички от действията на МВР. Това ли казвате, г-н Груйкин?*

- Точно това казвам. Ако примерно в един голям обществен обект няма резервен източник на ток, а се случи токов удар - кой е виновен? Позволявам си малко елементарна аналогия, но на практика е същото. Отговорността е на МВР и гражданите са в правото си да искат обезщетение от това ведомство, както и да търсят отговорност от него, когато не е изпълнило задълженията си по закон. А дали МВР ще претендира за обезщетение от "Сименс", е отделен въпрос. За да има яснота по този въпрос обаче - чия е отговорността в рамките на изпълнението на договора между МВР и "Сименс", нашето сдружение вече поиска, по Закона за достъп до обществена информация, да ни бъде предоставен въпросният договор. И няма да се учудя, дори по-скоро очаквам в договора да е предвидено и определено съдействие, и някаква процедура по даване на заявки, по осигуряване на фонд за работа от страна на МВР.

- От МВР обаче се опитват да прехвърлят "топката на вината" към друг.

- Съмнявам се, че МВР е изпълнило клаузите за съдействие. Особено като имам предвид и организацията им на работа, а и качеството ѝ. Ние заявихме още преди година своето отношение към сегашното МВР - неведнаж сме казвали, че и вътрешното ведомство, и целият кабинет са сложни системи, които се управляват значително по-трудно от частни охранителни фирми. Това обаче някои отговорни хора в правителството просто не могат да разберат. Паралелът, аналогията се налагат, както се казва, от само себе си. И се боя, че качеството на работа, организацията, нивото, стандартът, които показва т.нар. система на МВР...

- Извинете, прекъсвам ви, но защо "така наречена"?

- Защото МВР просто не показва белезите на система, но това е друга тема. Та по т.нар. система на МВР - вътрешното министерство е в насипно състояние и се управлява като частна милиция. От "Справедливост" неведнаж сме заявявали това свое становище. Боя се и че стандартите, които показва МВР в една сравнително проста, лесно предвидима, прогнозируема и подлежаща на предварителна подготовка дейност - бюрократична и техническа, каквато е издаването на българските лични документи, са на особено ниско ниво. А проблемите би трябвало да са много по-сериозни при

доста по-сложни дейности, каквито са борбата с организираната престъпност, дейността на фронта на спазването на закона. Тогава на какво ниво работят всъщност? Тази налагаща се от само себе си аналогия е аргумент в дебата, който тече - за "достойнствата" в работата на полицията, за данните и прецизността на доказателствата, които представя МВР, за цялостната организация на вътрешното министерство в борбата с организираната престъпност. Всъщност все неща, които се представят като основното "поле на успехи" на това правителство... Но истинската оценка за работата на МВР и в борбата с организираната престъпност, а и с престъпността като цяло, е същата, каквато е с преиздаването на документите за самоличност. Просто няма как да е различно - това е една и съща система, управлявана от едни и същи хора, при едни и същи принципи, или, по-скоро, при еднаква липса на принципи. И в двата случая, затова и няма как да бъде различно!

Свидетели сме на разпад в системата на сигурността при това управление, какъвто разпад наблюдаваме и при много други обществени системи - и на здравеопазването, и на науката, и на образованието. Има опити за взривяването и на една относително устойчива система - с много пороци, разбира се, но запазила своята устойчивост през последните 20 години - съдебната система. Така че виждаме всичките белези на институционален разпад, който това управление носи на страната с всички произтичащи в дългосрочен план последици. Много е важно повече хора да осъзнаят това и да се противопоставят. Ние, като граждани, сме избрали пътя на съдебните дела, на колективните иски. Надяваме се повече хора да станат наясно с действителната оценка на сегашното управление.

- Вие всъщност опозиция на всяка власт ли сте?

- Не априори. Макар че взискателният гражданин би трябвало да е особено критичен към нарушенията на конституцията, на законовите принципи и на конкретни закони. Без значение е кой олицетворява управлението на страната в конкретния момент. Бяхме критични и към управлението на предишното правителство - по аргументи, които сме изразявали по време на мандата му. Днес сме абсолютно категорични, а и никога не сме имали илюзии за действителните "възможности" и за характера на сегашното управление. Още при встъпването в длъжност на премиера Борисов и оглавяването от него правителство аргументирано показахме пълните илюзорност и несъстоятелност на очакванията, че този кабинет, който е олицетворение на личния проект на доказал се - в кавички! - управленец като Бойко Борисов, в последните осем години (говоря за момента на неговото встъпване в длъжност), е в състояние да направи каквото и да било смислено или разумно нещо. Например нещо по-различно от онова, което Борисов направи по времето, когато "професионално оглавяваше" като главен секретар МВР. Илюзорно е да очакваме и нещо по-различно от направеното от него, пак в кавички, по времето на кметуването му. Никакво правно чувство, никакво осъзнаване за дълбочина на проблемите, за систематичност в действията, за предвидимост, за програмиране. Цари пълен хаос! Столичната община, МВР, цялата държава са много по-сложни системи, които изискват съвсем друг подход. За съжаление сегашното управление - и правителството, и МВР, не го притежават. И дори нямат усещане за това, което им предстои да направят

като управленци. За съжаление тези наши констатации за управлението на Борисов се сбъдват непрекъснато. Издаването на документи, една сравнително проста дейност, която не би трябвало да е проблем, просто доказва това.

- Дали наистина очаквате МВР-министърът, той е и вицепремиер, и премиерът Борисов да поемат отговорността за случващото се?

- Не, не очаквам. Видяхме стила им на работа и бих бил много изненадан, ако поемат каквато и да било отговорност. Техният досегашен стил е непрекъснато някой друг да им е виновен. Спомнете си само тази прословута реплика - "Ние ги хващаме, те ги пускат". А според изказване на Борисов пък излиза, че би трябвало германският канцлер г-жа Меркел да се чувства по-виновна за проблема с българските лични документи, отколкото самият той! Заяви го човека по време на футболен мач в Бистрица, ако не се лъжа... Целият управленски стил на кабинета Борисов, а и на Борисов кмет преди това, а още по-преди - като главен секретар на МВР, е непрекъснато търсене на външен виновник, на проблеми извън него самия - за управленските му неволи и за липсата на резултати. Просто - това е "Стилът Борисов".